

Jei nusprendžiate neskiepyti savo vaiko, turite suprasti galimą pavojų bei savo atsakomybę

Jei nusprendžiate atidėti kai kuriuos skiepus arba kai kurių skiepų visiškai atsisakyti, atminkite, kad tai gali būti pavojinga. Imkitės toliau nurodytų priemonių, kad apsaugotumėte savo vaiką, savo šeimą ir aplinkinius.

Apsisprendę atidėti skiepijimą arba jo visai atsisakyti, jūs prisiimate atsakomybę labai svarbiu klausimu, kuris yra susijęs su pavojumi jūsų vaiko ir sveikatai ir net gyvybei.

Kaskart, kai jūsų vaikas suserگا ir jūs:

- Skambinate greitosios pagalbos tarnybai;
- Važiuojate greitosios pagalbos automobilyje;
- Lankotės ligoninės palatoje arba
- Lankotės pas savo vaiko gydytoją ar poliklinikoje

Praneškite medicinos personalui, kad jūsų vaikas nebuvo paskiepytas visomis jo (jos) amžiui rekomenduojamomis vakcinomis.

Laikykite skiepų pasą lengvai prieinamoje vietoje, kad net esant stresui galėtumėte tiksliai pasakyti, kuriuos skiepus jūsų vaikas yra gavęs.

Pranešti sveikatos priežiūros specialistams apie jūsų vaiko skiepijimo būklę svarbu dėl dviejų priežasčių:

- Vertindamas jūsų vaiko sveikatos būklę, gydytojas turi žinoti nuo kokių ligų jūsų vaikas yra paskiepytas;
- Jei jūsų vaikas serگا liga, kurios išvengiama skiepijant, sveikatos priežiūros darbuotojai, teikiantys pagalbą jūsų vaikui, gali imtis atsargumo ir prevencijos priemonių, kad liga neišplistų.

Kai kurie žmonės turi didesnę užsikrėtimo riziką:

Viena iš gyventojų grupių, kuri turi didesnę riziką užsikrėsti infekcija, - kūdikiai, kurių dėl amžiaus dar negalima skiepyti. Pavyzdžiui, skiepyti nuo tymų paprastai nerekomenduojama jaunesnių nei 9-12 mėnesių kūdikių. Kita grupė žmonių, kurie turi didesnę riziką užsikrėsti, yra asmenys, kuriems dėl kitų ligų gydymo ar vaistų vartojimo yra susilpnėjusi imuninė sistema (pavyzdžiui, asmenys, sergantys kai kuriomis vėžio rūšimis, autoimuninėmis ligomis, ar asmenys po organų persodinimo operacijos).

Prieš ligos, kurios išvengiama skiepijant, protrūkio atsiradimą jūsų bendruomenėje:

- Pasirūpinkite, kad jūsų vaikas būtų tinkamai pagal savo amžių ir pagal galiojantį vaikų profilaktinių skiepijimų kalendorių paskiepytas;
- Pasikalbėkite su savo vaiko gydytoju ar slaugytoja ir įsitikinkite, kad jūsų vaiko ligos istorija ir skiepų paso įrašai atitinka esamą jo skiepijimo būklę, kasmet pateikite atnaujintą informaciją apie jūsų vaiko skiepijimo būklę mokyklos, vaikų priežiūros ir kitų vaikų globos įstaigų darbuotojams;
- Atminkite, kad neskiepyti vaikai gali užsikrėsti nuo žmonių, kuriems ligos simptomai nepasireiškia. Atskirti, nuo kurio žmogaus galima užsikrėsti, neįmanoma.

Kad ligos, kurių išvengiama skiepijant, neplistų bendruomenėje, būtina užtikrinti joje didelės skiepijimo apimtis. Kuo daugiau tėvų neskiepija savo vaikų, tuo didesnis ligų plitimo pavojus.

Apsisprendimas neskiepyti vaiko didina riziką ne tik jūsų paties vaikui, bet ir visai bendruomenei.

Jei jūsų bendruomenėje jau prasidėjo ligos, kurios išvengiama skiepijant, plitimas:

- Gali būti per vėlu apsisaugoti nuo jos skiepais. Kreipkitės į jūsų vaiko gydytoją;
- Jei jūsų bendruomenėje pasitaikė atvejų (arba, kai kuriomis aplinkybėmis ir vienas atvejis), kai nustatoma liga, kurios galima išvengti skiepijant, jūsų gali paprašyti pasiimti vaiką iš mokyklos, vaikų priežiūros įstaigos ar organizuotos veiklos (pavyzdžiui, drauge žaidžiančių ar sportuojančių vaikų);
- Jūsų mokyklos, vaikų priežiūros ar kitos įstaigos darbuotojai praneš jums, kada neskiepytam vaikui yra saugu vėl būti su kitais žmonėmis. Ruoškites, kad vaikui teks pabūti namuose keletą dienų arba savaitę;
- Pasidomėkite apie plintančią ligą ir jos plitimo būdus. Galimas atvejis, kad kontaktų išvengti nebus įmanoma;

- Kiekviena liga turi tik jai būdingų savybių, todėl laikotarpis nuo galimo jūsų vaiko kontakto su ligos šaltiniu iki ligos pradžios gali skirtis. Pasitarkite su vaiko gydytoju, kaip nustatyti, kada jūsų vaikui liga jau negresia.

Jei žinote, kad jūsų vaikas turėjo sąlytį su liga, kurios išvengiama skiepijant, šaltiniu ir dar nėra nuo šios ligos paskiepytas:

- Išsiaiškinkite, kokie yra ankstyvi ligos požymiai ir simptomai;
- Nedelsdami kreipkitės medicininės pagalbos, jei jūsų vaikui ar kuriam nors šeimos nariui pasireiškia ankstyvi ligos požymiai ar simptomai.

SVARBU: Informuokite savo gydytoją, vietos medicinos įstaigą, greitosios pagalbos ar ligoninės priimamojo darbuotojus, kad jūsų vaikas nėra tinkamai paskiepytas prieš medicinos darbuotojams apžiūrint jūsų vaiką ar šeimos narį. Jie turi žinoti, kad jūsų vaikas galbūt serga liga, kurios išvengiama skiepijant, nes tai padės jiems tinkamai ir kuo greičiau nustatyti ligą ir gydyti jūsų vaiką.

Medicinos darbuotojai taip pat gali imtis paprasčiausių atsargumo priemonių, kad užkirstų kelią ligoms plisti, jei yra laiku informuojami, kad jų pacientas gali sirgti užkrečiama liga.

- Laikykitės rekomendacijos dėl jūsų vaiko izoliavimo nuo aplinkinių, įskaitant ir šeimos narius, ypač nuo kūdikių ir žmonių su nusilpusia imunine sistema.
- Atkreipkite dėmesį, kad nuo kai kurių ligų, kurių išvengiama skiepijant, yra vaistų infekuotiems žmonėms gydyti ir vaistų apsaugančių žmones, kurie turi sąlytį su sergančiais.
- Pasiteiraukite savo šeimos gydytojo apie kitus būdus apsaugoti savo šeimos narius ar bet kuriuos kitus su jūsų vaiku, galbūt turėjusių sąlytį, asmenis.
- Su jūsų šeima gali susisiekti visuomenės sveikatos specialistas, vykdamas infekcinių ligų protrūkių bendruomenėje stebėjimą.

Jei keliaujate su vaiku:

Prieš išvykdam į kelionę apsilankykite keliaujantiems (www.ulac.lt) ar pasaulio sveikatos organizacijos (PSO) informacinėje tinklavietėje (www.who.int/topics/travel) nuorodoje (Patarimai keliautojams) ir sužinokite apie galimo užsikrėtimo pavojų ir skiepus, apsaugančius jūsų šeimą. Ligos, kurių galima išvengti pasiskiepijus vis dar įprastos visame pasaulyje.

- Jei žinote, kad jūs pats ar jūsų vaikas serga liga, kurios išvengiama skiepijant, neplatinkite jos kitiems. Negalima keliauti esant tokios būklės, nes jūs ar jūsų šeimos nariai vis dar gali būti ligos platintojai. Jei kelionės metu neimunizuotas asmuo suserga liga, kurios išvengiama skiepijant, siekiant išvengti ligos perdavimo kitiems, toks asmuo neturėtų keliauti lėktuvu, traukiniu ir autobusu tol, kol gydytojas nustatys, kad asmuo jau nėra ligos platintojas. Tam tikrais atvejais dėl ligos plitimo pavojaus visuomenės sveikatos specialistas gali uždrausti jums keliauti.

Pasitikrinkite pats:

- Būtinai pasitikrinkite savo skiepijimosi būklę, nes jei nesate tinkamai pasiskiepijęs jūs galite kelti pavojų savo vaikui.

Atminkit

- Bet kuri liga, kurios išvengiama skiepijant, gali bet kada išplisti Europos regione, nes visos šios ligos tebecirkuliuoja šiame ar kitame pasaulio regione.
- Kartais ligos, kurių galima išvengti skiepijant, sukelia infekcijos protrūkius, t. y. didesnę skaičių infekcijos susirgimo atvejų per tam tikrą laiką ir tam tikroje vietovėje.
- Kartais užtenka vieno susirgimo tam tikra liga atvejo, kad bendruomenė turėtų pagrindo susirūpinti. Vienas pavyzdžių yra tymai – labiausiai užkrečiamų žinomų žmogui ligų. Ši liga labai greitai plinta tarp imuniteto jai neturinčių žmonių.
- Daugeliu atvejų neįmanoma iš anksto žinoti, kaip sunkiai persirs ta ar kita liga jūsų vaikas.

Plačiau apie vakcinas adresu:
www.ulac.lt